

Reservation

Nämndplan 2015, ärendenummer; 2014/BUN 0138

För kort tid sedan har valrörelsen genomförts där allianspartierna utlovat 120 miljoner till skolan samt mindre klasser och ökad lärartäthet. När vi nu ser den borgerliga majoritetens förslag till nämndplan noterar vi att dessa vallöften lyser med sin frånvaro.

I juni när kommunplan och budget för 2015 behandlades i fullmäktige, lade vi Socialdemokrater fram ett eget budgetförslag med ökade resurser till förskola och skola för att möjliggöra satsningar på ett ökat lärande. Ett budgetalternativ med resurser mindre klasser och ökad lärartäthet var finansierade och konkreta förslag.

Nedan går att läsa om våra kommentarer kring budget och måluppfyllelse och vi föreslog en återremiss av ärendet då vi saknar viktiga underlag och därför inte kan ställa oss bakom beslutet utifrån givna förutsättningar och data.

Skolornas ekonomi är pressad och enheterna väntas gå in i 2015 med ett underskott om över 8 miljoner. De satsningarna på mindre klasser och ökad lärartäthet ska styras inom "befintliga medel". Av nämndplanen för 2015 framgår dock att år 2018 beräknas anslaget till förskola och skola beräknas öka med knappt 65,8 miljoner. I detta belopp är inräknat 53,5 milj. kr som är en nödvändig uppräknings p.g.a. demografins effekter, alltså p.g.a. att antalet förskolebarn och grundskoleelever beräknas bli fler. Härtill kommer ökade kostnader för lönekostnadsökning, förstärkt studie- och yrkesvägledning samt modersmålsundervisning och studiehandledning som angetts till 17,3 milj. kr per år. Den "satsning" som med en välvillig tolkning kan utläsas av nämndplanen begränsas således till 12,3 milj. kr, vilket är en tiondel av de utlovade 120 miljonerna. En satsning som dessutom inte täcker lärarnas lönekompensation för 2015.

Inga förändringar föreslås vad gäller hyressättningen som direkt motverkar möjligheterna till mindre grupper och klasser. Ej heller föreslås en reell uppräknings av peng för att möjliggöra fler tjänster och större utrymme i förskolor och skolor.

Resultatet av detta kommer att innebära en fortsatt "lokaloptimering" för Tyresös rektorer och det har talats om att man "ska bli bättre" att ta betalt för hyran i skolan motsvarande den faktiska kapaciteten, dvs hur många barn som faktiskt fysiskt ryms i en lokal. Detta kombinerat med det stora underskott vi ser är ingen munter läsning för föräldrar i Tyresö som hoppats på mindre klasser och satsning på pedagogik.

I kommunplanen anges "politiska prioriteringar" från alliansen, vilka inte följs i nämndplanen. I kommunplanen anges att utöver kompensation för "volymförändringar" ska årligen t.o.m. år 2018 ytterligare resurser tilldelas förskolan med 5 miljoner per år för lönekompensation och grundskolan 12,3 miljoner per år för förstärkt SYV, modersmålsundervisning och studiehandledning samt lönekompensation. I nämndplanen anges att ökningen av anslaget till grundskolan uppgår till 25,7

As och om

milj. kr. I kommunplanen anges förväntad kostnadsökning till följd av demografi uppgå till 17,2 milj. kr och ökningen p.g.a. politiska prioriteringar till 12,3 milj. kr. Sammantaget blir det en ökning med 29,5 miljoner, d.v.s. 4,2 miljoner mer än vad som finns att härleda i nämndplanen.

Det får oss i den Socialdemokratiska gruppen att undra om det är de politiska prioriteringarna som får stryka på foten eller om föreligger andra nedskärningar som ligger bakom denna förändring?

Dessutom prognostiseras i månadsuppföljningen för september, ett underskott för grundskolans verksamhet 2014 på 8,7 milj. kr vilket är en miljon kr mer än i prognosen i delårsrapporten. Det tyder på att den då lämnade prognosen för kommunens samlade ekonomi som då antogs bli ett överskott på 0,9 milj.kr har vänts till ett underskott. Grundskolornas verksamhet under 2014 beräknas kosta nära 15 milj. kr mer än budgeterat. Till de prognostiserade 8,7 milj. ska läggas enheternas ingående balans på 6,2 milj. kr som tagits i anspråk i prognosen. Detta innebär att ingångsvärdet för enheternas kostnader 2015 ligger 15 milj. kr högre än

Med hänsyn till ovan måste en justering av budget göras för att undvika ytterligare ett år med underskott för barn- och utbildningsnämnden och för att undvika ytterligare nedskärningar ute på våra förskolor och skolor, utöver dessa som redan är föreslagna. Majoriteten har emellertid inget intresse av att visa upp sin bristande förmåga att upprätthålla ordning och reda i ekonomin.

Majoriteten kan komma att klara sig från konsekvenserna av sin underbudgetering tack vare den rödgröna regeringens satsning på skolan. Det hade inte varit fel om några rader i nämndplan/budget hade signalerat att den ekonomiska situationen kan komma att förbättras tack vare ökade statsbidrag.

Nämnden har vid ett flertal tillfällen diskuterat huruvida resurserna för BIBAS och sociodemografiskt tillägg är tillräckliga och då har även majoriteten gett intryck av att vara beredd till översyn och ökade resurser. För 2015 föreslås trots detta en nedskärning av dessa resurser för förskolan. Vad gäller grundskolan görs en uppräknig med 3,5 miljoner vilket inkluderar 2 miljoner för modersmålsundervisning. I planen nämns inget om översyn av stödet till barn och elever med särskilda behov, vilket vi diskuterat är nödvändigt för att skapa oss en överblick och status kring projektet "en skola för var och en". Nerdragningen av resurserna för förskolan är högst olycklig och motiveras inte och den uppräknig av skolpeng som görs på förskolan om 1,5 miljoner, är långt ifrån tillräcklig.

Vi kan ej heller härleda minskningar inom de förvaltningsgemensamma kostnader som minskar kraftigt. Har kostnader skjutits över på enheterna? Vi har från den Socialdemokratiska gruppen upprepade tillfällen efterfrågat information om de 15 % Ann Christine Svensson hänvisar till gällande skolpengens höjning de sista åren, men saknar svar.

Utöver ovan överensstämmer inte uppgifter i nämndplan 2015 rörande gemensamma kostnader för verksamhetsområde förskola- respektive grundskola med uppgifter i nämndplan 2014.

Beträffande mål och målhantering i nämndplanen har detta nyligen berörts i en revisionsrapport som KS behandlade vid sitt senaste sammanträde. I denna rapport framfördes bland annat kritik mot dåliga målformuleringar, generös bedömning av måluppfyllelse och ottydlighet i nämndernas ansvar för målstyrningen. De i förslaget till nämndplan 2014 angivna målen har inte formulerats under intryck av den i nämnda rapport framförda kritiken.

Dessutom saknas texter som kopplar ihop målformuleringarna och beskrivning av åtgärder för att målen ska kunna uppnås. Det är oroande att nämnden inte visar att man tagit till sig av den kritik som framförts av revisionen.

Även målens innehåll och fokus kan diskuteras med utgångspunkt av skolinspektionens granskning och den föräldraenkät som nyligen gjordes i Tyresö. Är det rätt fokus och de mest prioriterade områden som man från nämnden tydliggjort och formulerat mål kring? I vissa fall kan även indikatorerna ifrågasättas, ex. Hur mäter vi lärande i förskolan genom att fråga föräldrar om deras uppfattning kring matematikundervisning på deras barns förskola? Ett viktigt mål om lärande i förskolan kräver mer säkra indikatorer för att kunna följas och vara användbart för att utveckla verksamheten.

Nedan följer kommentarer inom respektive verksamhetsområde;

Förskolan

I nämndplan 2014 antogs antalet barn i åldrarna 1 – 5 år vara 2793 år 2015. I nämndplan 2015 beräknas åldersgruppen omfatta 2870 barn, d.v.s. en ökning med nära 3 %. Antalet barn beräknas även fortsatt öka kraftigt under de följande åren. Den i budgetförslaget för 2015 angivna förändringen/ökningen av anslaget för förskolan är 1,8 %, alltså betydligt mindre än den procentuella ökningen av antalet barn. Med dessa ekonomiska förutsättningar tror sig majoriteten kunna se till att grupperna i förskolorna blir mindre och personaltätheten större.

Inga uppgifter finns i nämndplanen om behovet av fler förskolor och hur detta behov ska mötas, trots att antalet barn i förskoleåldern beräknas öka med omkring 300 fram till år 2019.

Barn i behov av särskilt stöd har i nämndplanen fått en egen rubrik men de fyra raderna text säger inget om att behoven, enligt uppgifter från föräldrar, lärare och rektorer, ökar och att en översyn bör ske skyndsamt.

Barnomsorg på obekvämt arbetstid efterfrågas i allt större utsträckning. Av planen framgår att sex familjer omfattas av sådan barnomsorg. Dock framgår inte hur många som sökt. Det har framkommit att föräldrar som sökt inte har fått tillgång till barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Målen och målformuleringarna bidrar knappast till bättre verksamhet. T.ex. bör det inte vara upplevelsen av trygghet utan tryggheten som ska öka. Satsning på lärande är viktigt men formuleringen är tveksam och frågan är om de nämnda indikatorerna verkligen ger svar på om målet uppnåtts. Att medarbetarna kan rekommendera Tyresö som arbetsgivare är väl bra men är det ett mål för verksamheten? Snarare är det en indikator. Att pressa ned sjuktalet är angeläget och nödvändigt. Nämndplanen ger dock dessvärre inga uppgifter om hur detta ska ske, åtgärdsförslag och tillräckliga medel saknas vilket är oroväckande.

Förskolepengen ökas och i planen anges ökningen till minst 2,5 %. Av tabellerna framgår dock att större delen av denna ökning utgörs av högre hyrespeng som ska motsvara högre hyreskostnader. Hyreskostnaderna, som ökar med 20 % från föregående år, tar 60 respektive 75 % av förskolepengens uppräkningskostnader.

As
in

Grundskolan

Det är glädjande att resultaten i 9:an har förbättrats sedan föregående år. Det hade dock varit önskvärt att planen skulle ta upp problemet med de stora skillnader i resultat som råder mellan och inom enheterna, vilket även lyftes fram av skolinspektionen som ett prioriterat fokusområde där vi fick stark kritik. Nämnden kan inte endast agera utifrån genomsnittssiffror för hela kommunen utan måste agera för att minska segregationen och de rådande klyftorna.

I grundskoleavsnittets omvärldsanalys anges, till skillnad från i avsnittet om förskola, inget om barn i behov av särskilt stöd. Inte heller sägs något om det sociodemografiska stödet. Däremot nämns under rubriken "Resursfördelning" att riksdagen beslutat om "starkare styrning gällande huvudmännens differentiering av resurser i syfte att motverka segregering." Det saknas dock uppföljning av detta i nämndplanen, som borde ange behov av och möjligheter till ökade resurser för enheter med besvärligare socioekonomiska förutsättningar och för elever med särskilda behov.

I omvärldsanalysen finns också under rubriken "God ekonomisk hushållning" en kort text som inte kan beskrivas som klartext men som sannolikt knyter an till den konsultrapport om behov av och tillgång till skollokaler i Tyresö – särskilt Trollbäcken – som kommer att presenteras för KS i november. Det handlar i hög grad om effekterna av Engelska skolans etablering och om hur Sofiebergsskolan ska hanteras. I planen anges att skolorna måste vara "tillräckligt stora". I en tidigare version av planen gavs ett mer direkt besked om att "Kommunen har idag många små skolor med otillräckligt antal elever..." I den versionen hänvisades också till Engelska skolans etablering som orsak till överkapacitet av skolplatser, vilket också tagits bort i det nu framlagda förslaget till plan.

I det framlagda förslaget till plan anges också att en genomlysning av behoven med förslag till åtgärder pågår. Det är högst märkligt att nämnden inte får möjlighet att diskutera dessa förslag i samband med att nämndplan 2015 ska fastställas. Om avsikten är att bl.a. Sofiebergsskolan ska läggas ner och Kumla och Fornudden ska byggas ut, vilket KS ordförande antytt i ett svar till en förälder i ett mail, borde detta ha framgått i förslaget till nämndplan. Då en styrgrupp från förvaltningen haft till uppgift att följa och bistå utredningen måste det ha varit möjligt att prestera en mer konkret text än den föreliggande.

Majoriteten vill uppenbarligen undvika referenser till några av sina värsta felgrepp i Tyresös skolpolitik under de senaste åren och tycks tro att problem kan undvikas om de inte nämns.

Beträffande målen för grundskolan kan i stort sett samma kommentarer göras som beträffande förskolan. Därtill kan läggas att mål 3, om kunskapsresultaten är svårbegriplig. Vad innebär det att kunskapsresultaten ska hålla hög kvalitet? Mål nr 4, om SYV förefaller svårsmätbart och angivna indikatorer ger knappast nödvändig vägledning.

Skolpengen ökas och ökningen anges i planen till minst 2,5 %. Av tabellerna framgår dock att en stor del av denna ökning utgörs av högre hyrespeng som ska motsvara högre hyreskostnader. Om man räknar bort ersättningen för ökade hyreskostnader – d.v.s. jämför basbeloppen – uppgår ökningen, med undantag av förskoleklasser, till omkring 2 %. För förskoleklasserna är ökningen 2,7 %.

Bilagor

Till nämndplanen hör ett antal bilagor. Beträffande bilagan med nyckeltal är det inte acceptabelt att inga nyckeltal för 2014 har angetts.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jannice Rockstroh'. The signature is fluid and cursive, with a small flourish at the end.

För den socialdemokratiska gruppen i Barn- och utbildningsnämnden
Jannice Rockstroh

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'As P. M.'. The signature is cursive and somewhat stylized.